

ЗОРНИЦА

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 4.

ЦАРИГРАДЪ, ФЕВРУАРИЙ 1868.

БРОЙ 2.

ВѢРА.

Има ли такъвзи единъ чловѣкъ на свѣтъ-тъ който да нѣма вѣрж? Намѣрватъ ся чловѣци които не вѣрватъ въ нѣкои особни прѣдметы въ които други вѣрватъ, но съвсѣмъ безъ вѣрж, въ отвлѣченный-тъ смыслъ на думж-тъ, не ся намѣрва никой. Както не може нѣкой безъ очи да гледа или безъ нервы да осяща, така и безъ вѣрж не може да сществува нѣкой. Трѣбва непрѣмѣнно да вѣрва въ нѣщо; но въ що да вѣрва и въ що да невѣрва? Гордѣливый-тъ и високоумный-тъ невѣрники и хулители на Божественно-то откровение ся хвали че не вѣрва въ нищо което не може той съ очи-тъ си да види. Но тойзи чловѣкъ всякой день самъ опровергава праздно-то си хваляние. Той ся увѣрява на много нѣща които сж невидими и които той приима отъ свидѣтельство-то на други-тъ. Той възлиза на желѣзны-тъ кола съ вѣрж на макыж-тъ, на управитель-тъ и на колета-та безъ да ги гледа самъ. Увѣрява ся на чужды чловѣцы щото влѣзува въ гостилницж-тъ и яде какво-то му слагать безъ да има сумнѣние отъ нѣкоиж смъртоноснж отровж. И въ трговіиж-тъ си има довѣріе на чловѣцы-тъ защото безъ довѣріе никаква работа не ся върши. На како да речемъ, тойзи чловѣкъ показва вѣрж въ чловѣцы, вѣрж въ свѣтъ-тъ, и много пати вѣрж и въ нѣща които съвсѣмъ не сществувають, а въ Бога и въ откровены-тъ истины на религіиж-тъ не вѣрува. Защо да е тѣй? Отговоръ-тъ не е ли тойзи, че чловѣкъ-тъ *не рачи* да вѣрва, не покорливъ е и не иска да вѣрва

на онова което ще му стане законъ за управяване-то на животъ-тъ му? Богъ иска самоволно служение отъ сѣрдца-та ни, условіе на спасение-то ни за това е и положилъ вѣрж-тъ, чрѣзь който приимамы неговж-тъ благодать, и е изрекълъ страшни наказанія противъ невѣріе-то.

Богъ не иска отъ насъ вѣруване безъ удовлетворително свидѣтельство, но да въ свидетелство и иска отъ насъ благоразумно да разсждамы и беспристрастно да приимамы свидѣтельство-то. Трѣбва и тука да заблѣжимъ че вѣра е нѣщо положително и дѣйствително, то есть, онѣзи които открыто ся хвалятъ въ невѣріе-то си, не сж само тѣ невѣрници, но има твърдѣ много които ако и да не говорятъ противъ религиѣж-тъ, и даже по нѣкогашъ ся намѣрватъ силно да ѣхъ защищавать, пакъ чрѣзь ежедневный-тъ си животъ и поведеніе-то си въ общегитіе-то явно показватъ че въ сѣрдца-та си истинниж вѣрж нѣмать. Вѣра не е едно просто исповѣданіе съ языкъ-тъ, защото языкъ-тъ много пати исповѣдва нѣщо което съвсѣмъ нѣма въ сѣрдце-то, и никога не исказва всичко що има тамъ. Отъ исповѣданіе-то на языкъ-тъ малко ся познава, ако не е придружено съ единъ подобенъ животъ. Колцина има даже между читатели-тъ на тойзи листъ които друго исповѣдватъ и друго вѣрватъ. Колцина има които чрѣзь честолюбіе, или страхъ отъ чловѣцы или пакъ чрѣзь едно сумнѣніе за свое-то си постоянствуваніе въ добро-то, не смѣхтъ да искажтъ убѣждение-то на свѣсть-тъ си. Истина-та страдае, нажаленна-та и обременена

ненна—та челоѡѡщина страдае, и общо—то просѡѡщеніе страдае, и, (което е още по зло) собствено—то имъ вѣчно спасеніе бѣдствува чрѣзъ малодушіе—то имъ, и нераченіе—то имъ да исповѣдатъ и мѡжественно да защищаватъ истинѡ—тѡ на коѡкто съѡѡстъ—та имъ гы убѣждава.

Колцина има пакъ, които исповѣдувагъ нѣкое ученіе и отъ корыстолюбіе или славолюбіе или нѣкои частны интересы или отъ просто навикновеніе го защищаватъ прѣдъ други—тѣ, безъ да ся допытатъ ни единъжъ съѡѡ съѡѡстъ—тѡ си. “Това нѣщо право ли е, истинно ли е или не”? Може да е право, може да е лъжа; тѣмъ все едно е както сѡ слухали и научили отъ други—тѣ тѣй говорятъ и тѣ. Явно е че таквази една вѣра не е вѣра—та която спасава, каквы и да сѡ думы—тѣ съ които ся исповѣдува. Онази вѣра безъ коѡкто е невъзможно да угоди нѣкой Богу не ся състои въ нѣкои думы, но въ прѣданность—тѡ на сърдце—то. Истини—тѣ които Богъ ни е изложилъ въ слово—то си, сѡ важны истини. Вѣчно—то ни благоденствіе виси отъ пріемваніе—то имъ, ако гы вѣруваме и ако оцѣняваме важность—тѡ имъ, то ще покажемъ въ житіе—то си че ся управляваме отъ законъ—тѡ на вѣрѡ—тѡ, и както въ търговіѡ—тѡ си поставяме къмъ други—тѣ споредъ довѣріе—то което имаме въ тѣхъ, така ще имаме и довѣріе къмъ Бога. Когато той обяви че ще накаже грѣшны—тѣ и упорны—тѣ, ще познаемъ че то безъ друго ще стане, и съ радость и съ усърдіе ще пріедемъ общаніе—то му, “Вѣрувай въ Господа Исуса Христа и ще бѣдешъ спасенъ.”

ЛЪЖОВНЫ БОГАТСТВА.

Единъ пѣтникъ въ Арапскѡ тѡ пустынкѡ былъ ся отстранилъ отъ правѡ—тѡ пѣтекѡ та ся губилъ и примираѡ отъ гладъ. Случило му ся да намѣри край водѡ—тѡ дѣто поятъ камилы—тѣ една кожанѡ кесіѡ. “Слава Богу”! извикалъ той “Ще имамъ тука безъ друго нѣкой фуры или орѣхы отъ които да понаситѡ гладъ—тѡ си.” Отворилъ кесіѡ—тѡ и за злѡ честь намѣрилъ само *Маргеритѡ* (бисеръ) хвърлилъ го долу на земѡ—тѡ съ отчаяніе защото на челоѡкъ—тѡ който е на умирање защо му сѡ всичкы—тѣ богатства на свѣтъ—тѡ.

Имашъ ли, читателю, безцѣнный—тѡ бисеръ който ще ти направи да си богатъ и въ смъртний—тѡ часъ?

ЕДИНЪ УРОКЪ ЗА РОДИТЕЛИ—ТѢ.

Единъ денъ прѣзъ часове—тѣ които бѣхъ опрѣдѣлени за ученіе въ Англійскій—тѡ Царскій Палатѡ, учителка—та на царскы—тѣ дѣца забѣлѣжила че по голѣмый—тѡ князь не внимаваше никакъ на уроцы—тѣ си, и тѣй споредъ длѡжность—тѡ си кротко му напомнила за това прѣнебрѣженіе и му каза да слѣдува урокъ—тѡ си. Подиръ малко пакъ погледнѣла и видѣла царскій—тѡ си ученикъ невнимателенъ както по напрѣдъ и тогазъ му рекла: “Ваше царско высочество, не внимавате на урокъ—тѡ си: желѡжъ вы да побързате да научите урокъ—тѡ си, иначе ще съмъ принудена да вы накажѡ.” Младый—тѡ князь не послушалъ, но отговорилъ, “Не щѡ да научѡ урокъ—тѡ си, и не щѡ да мя накажешъ,” и тозъ часъ за да покаже прѣзрѣніе—то си, той ринѡлъ съ кракъ и счупилъ единъ отъ голѣмы—тѣ дѡмове на врата—та които ся отворяли въ стап—тѣ на царицѡ—тѡ. Учителка—та като видѣла непокорство—то му и силный—тѡ неговъ гнѣвъ, дрѣпнѣла звонецъ—тѡ и чрѣзъ слугѡ—тѡ поискала да дойде Негово Высочество Князь Албертъ (мѡжѡ—тѡ на Царицѡ—тѡ Викторіѡ) който слѣдъ нѣколко минути влѣзълъ и като чулъ за непокорство—то на сына си, строго му рекълъ: “Иди тамъ и сѣдни на онзи столъ додѡ дойдѡ азъ.” А той отишелъ въ стапѡ—тѡ си и на скоро ся върнѡлъ съ една Библиѡ въ ракъ. Тогазъ повикалъ младый—тѡ князь и му рекълъ: “Сега искамъ да прочетешъ тука какво казва за наставницы и управители (виждѡ Посл. Гал. 1 гл. и 1 и 2 ст.) Слушай още, рекълъ, какво дума Соломонъ, който и самъ былъ царъ и великъ единъ царъ, “Да не въздържишъ наказаніе—то отъ дѣте—то.” (Прит. 23; 13, 14). Сега ты си подѡ наставницы и управители и трѣбва да имъ си покоренъ. Ако и да си Князь Галскій, и може бы нѣкой день ако си добръ да станешъ Царъ Англійскій намѣсто Майкѡ си; но сега си подѡ учителя и трѣбва да имъ ся покорявашъ.” Така слѣдувалъ Негово Высочество да говори на непокорливый—тѡ си сынъ за опасность—тѡ на такѡзи една страсть какѡто бѣ показалъ той и за длѡжность—тѡ на чадолюбый—тѡ отецъ да въспира такѡзи гнѣвъ и такѡзъ упорство въ сына си. Тогазъ му напомнилъ пакъ Соломоновъ—тѡ со-

вѣтъ, и послѣ го турилъ въ дѣйствіе като испѣлнилъ уречено-то отъ учителкѣ-тъ наказаніе и му казалъ като го оставилъ, «Подъ наставницы си и трѣбва да имъ ся покорявашъ. Да не излѣзешъ отъ кѣтъ-тъ дѣто си, но тамъ да стоишь додѣ изучишь добръ урокъ-тъ си, и учителката ти благоизволи да тя пусне.»

Родители-тъ които четѣтъ това нека земѣтъ примѣръ отъ достопохвално-то постѣпваніе на Князь Алберта. Много пѣти ся случавѣ родители-тъ да държатъ странъ съ дѣца-та си противъ учителя-тъ имъ когато учителя-тъ искатъ да поправятъ погрѣшки-тъ на дѣца-та и така става на дѣца-та голѣма поврѣда, защото заякнува у тѣхъ твърдоглавство-то и непокорность-та. Така отхранени дѣца-та ставатъ не добры гражданы и по нѣкогашъ свѣршватъ животъ-тъ си чрѣзъ нѣкоѣжъ страшнѣ смъртъ по причинѣ на злодѣянія-та си. Родители-тъ нека подражаватъ примѣръ-тъ на знаменитый-тъ тойзи Князь като основаватъ наставленія-та си врѣхъ слово-то Божіе, и дѣца-та да знаѣтъ че нито учителя-тъ нито бащи-тъ имъ не ги наказуватъ отъ гнѣвъ или страсть, но за тѣхно-то добро и тѣй ще почитатъ и любѣтъ родители-тъ си даже и за това дѣто сѣ ги наказвали.

НАКАЗАНИЕ ЗА МЪРЗЕЛЪ-ТЪ.

Въ Хамбургъ, въ тъмницѣ-тъ дѣто за-пиратъ злодѣйцы-тъ и ги каратъ да работѣтъ, употрѣбили сѣ единъ любопытенъ видъ наказаніе за таквызи които не рачатъ да работѣтъ. Които не работѣтъ добръ по пладнѣ когато други-тъ сѣдѣтъ на софрѣ-тъ и иматъ добры ястія, тѣхъ ги турѣтъ въ голѣмы кошове, та ги закачатъ горѣ до таванъ-тъ на салѣ-тъ, щото да гледатъ и да подушватъ ястія-та, но не имъ давѣтъ да вкусятъ отъ тѣхъ. Казватъ четвърдѣ на редко сѣ имали нуждѣ да употрѣбѣтъ по силно нѣкое наказаніе за мързеливы-тъ.

ГЛАДНА-ТА ЧАНТА.

Прочетохмы въ единъ Американскый вѣстникъ едно смѣшно случваніе кое-то прѣди малко врѣме ся случило въ градъ-тъ Ири. При станціѣ-тъ на желѣзницѣ-тъ има една локанда дѣто пѣтници-тъ обѣдватъ и плашатъ по единъ

опрѣдѣленъ цѣнѣ на кассіерина който обыкаля софрѣ-тъ да прибере пары-тъ, защото кола-та не чакатъ много врѣме. Между пассажиры-тъ които при спира-ніе-то на кола-та слѣзли въ локандѣ-тъ да обѣдватъ имало единъ господинъ който носѣлъ единъ чантъ. Той сѣднѣлъ на единъ столъ при софрѣ-тъ и чантъ-тъ си сложилъ на другъ единъ празенъ столъ до него. Подиръ малко като обикалялъ кассіеринъ-тъ и дошелъ до него реклъ му: «Единъ доларъ искамъ, господине.» «Ами, защо единъ доларъ?» отговорилъ пѣтникъ-тъ, «Азъ знаѣмъ цѣнѣ-тъ че е половинъ доларъ.» «Правомъ имашъ, Господине,» отговорилъ кассіеринъ-тъ, «Но има да платишь за двама, защото чанта-та ти зема мѣсто за единъ човѣкъ.» Пѣтникъ-тъ ся противилъ на тѣзи очевиднѣ несправедность; понеже довольно мѣсто имаше при софрѣ-тъ за всичкы-тъ гости. Скъпый-тъ и сребролюбивый-тъ кассіеринъ постоянно въ несправедно-то си исканіе и най сетнѣ за да не губи повече врѣме пѣтникъ-тъ платилъ и за чантъ-тъ си и кассіеринъ-тъ минѣлъ при други-тъ. Тогазъ пѣтникъ-тъ станѣлъ полека та извадилъ ключъ-тъ и отключилъ чантъ-тъ си и всичкы-тъ гости като были обѣрнѣли вниманіе на него, той раствори-лъ широко-тъ уста на чантъ-тъ (коя-то не была отъ малкы-тъ) и говорилъ тѣй: «Чанто, ты станѣ вече човѣкъ. Платихъ на пълно за тебе; защо не ядешъ? Скоро сега яждь!» И тѣй като реклъ, той зѣлъ да изсыпѣ вътрѣ каквото намѣрилъ на софрѣ-тъ, франзелы, пантешпани, сыреніе, ябълкы, орѣхы и др. додѣто чанта-та ся напѣла най добръ, и всичкы-тъ други пѣтници ся смѣяли и одобрявали, а гостопріемникъ-тъ стоялъ посраменъ. Макина-та засвирила и всичкы прибрѣзали да сѣднѣтъ въ кола-та за да трѣгнѣтъ. Чанта-та послужила добръ на господаря си и за двадесетъ и четири часа той нѣмалъ нуждѣ да стѣпи въ никоѣжъ локандѣ.

Вѣрвѣмы че и безсѣвъстный-тъ гостопріемникъ нѣма скоро да забрави онѣзи гладнѣ чантъ.

—Който побѣждава зло-то съ добро, спечалилъ е три побѣды изведнѣжъ. Побѣдилъ е и врагъ-тъ си, и сатанѣ, и себе си.

СЪВѢТЪ ЗА МЛАДЫ-ТЪ.

Много млади Българи иматъ едно силно желаніе къмъ просвѣщеніе-то; желаятъ и чакатъ за нѣкое сръдство да ся появи чръзъ което да имъ ся отвори пътъ-тъ къмъ ученіе-то. Но само едно желаніе не прави никого ученъ. Нѣкои си като чакатъ за нѣкое благодѣяніе да имъ ся намѣри чръзъ Божій-тъ Промысль, и тъй да ся приѣматъ въ нѣкое добрънаредено училище дѣто спокойно да слѣдватъ ученіе-то си, прѣзиратъ просты-тъ сръдства които иматъ на рѣжъ. Като ожидаватъ нѣщо голѣмо оставятъ въ прѣнебрѣженіе онова което иматъ. На всички таквызи искамы да кажемъ, гледайте да употрѣбите добръ врѣме-то, дарбы-тъ и сръдства-та които имате, колко и да сѣ просты или ограничены, и пътъ-тъ ви къмъ желаеми-тъ цѣль е отворенъ. Слава Богу, нѣма никакво запрѣщеніе, ако и да нѣма спомаганіе колкото искате, и колкото быхмы и ный искали за васъ въ ученіе-то ви. Радуваме ся всякога когато видимъ такыва благодѣтели отъ кой народъ и да сѣ, да иждивятъ за възпитаніе-то на онѣзи които сѣ лишени отъ сръдства-та сѣ които да ся поддържатъ въ училище-то, Почитамы ги и хвалимы ги, и заради васъ быхмы желали да ся умножатъ, до толкось щото да не остане ни едно Българче исклучено отъ училище-то по причинъ на сиромашество. Чръзъ благодѣтелно-то промышленіе на царско-то правителство имамы надеждѣ че то има нѣкога да бѣде, но може да не стане въ ваше-то врѣме. Врѣме-то на младость-тъ ви бѣга. Златны-тъ ваши млади години сѣ крылаты и скоро лѣтятъ. Каквото имате вы да правите, трѣбва скоро да правите безъ да губите безцѣнно-то си врѣме. И да ся намѣрвате въ нѣкое просто село или малкъ градъ дѣто нѣма нѣкое добро училище, или съвсѣмъ нѣма училище, не дѣйте ся отчаюва. Ако видите че за васъ не иде онзи благодѣтель който да вы проводи въ другъ нѣкой градъ на училище, пакъ не дѣйте ся отчаюва, и да не оплаквате дѣлъ-тъ си отъ Бога, и да мислите че за васъ нѣма нищо друго освѣнь да угасите тѣзи благородны чувства и желанія къмъ ученіе-то и да сте задоволни да оставате въ невѣжество-то. То не ще да бѣде право. Гледайте каквы сръд-

ства имате. Знаете да четете. Ето ключъ-тъ на наукъ-тъ. Колко и да е оскудна Българска-та книжнина пакъ не можете да речете че сте съвсѣмъ безъ ръководства къмъ първоначално-то понятіе на най потрѣбны-тъ науки. Но ще речете: “Книгы-тъ безъ пары ся не даватъ.” Тѣй е, но всякой единъ отъ васъ харчи за непотрѣбны нѣща и за празны удовольствія доволно за да купите всички тѣзи книги и полека лека да събирате едни библиотекъ отъ всички-тъ учебны книги що сѣ прѣведени на языкъ-тъ ви. Тогазы и сѣ прилѣжаніе чръзъ помощъ-тъ на книги-тъ придобыва ся и другъ нѣкой языкъ, както Англійскый, Френскый или Нѣмскый, и тѣхна-та книжнина ви ся отваря. Кой отъ васъ е толкова занятъ съ работъ-тъ си, или е притѣсненъ отъ сиромашество-то си толкось щото да не може да намѣри отъ 24 часа, единъ часъ или два часа за систематическо-то четеніе на нѣкоя книжка врѣхъ нѣкоя особня наука? Пакъ присмѣтийте колко нѣщо става то въ едни години. Колко има отъ васъ които и толкова врѣме губите всякой день въ кафене-то, безъ никаквъ ползъ, но на противъ въ разговоры и въ игры които поврѣждатъ и умъ-тъ и нравы-тъ на челоуѣка. Но, ще речете, “Какъ можъ да разбирамы тѣзи прѣдметы безъ да имамъ учитель да ми тълкува”? Не можете толкова лесно да разбирате, но сѣ търпѣніе, трудъ и прилежаніе ще надвѣете на по много-то отъ мѣнотии-тъ. Каквото сѣ правила други-тъ, и вы можете да правите. Насърчавайте ся, имайте надеждѣ на Бога, просѣте отъ Него помощъ и да не гледате нищо като невъзможно за васъ отъ кѣмто наукъ-тъ което други сѣ могли да постигнѣтъ. Да ви приведемъ нѣкои примѣры отъ други народы.—Знаменитый-тъ Докторъ Франклинь бѣ сынъ на единъ сиромашъ сапунарь, който поради сиромашество-то си не може да го поддържи повече отъ едни години или години и полъ въ първоначално-то училище. И тойзи ученъ философъ на когото име-то ся е прочуло въ всякой просвѣщенъ народъ, само толкось ся е училъ въ училище. На 12 години момче като бѣ той встѣпи въ едни книгопечатницъ като ученикъ и отъ тогава ся е поддържавалъ чръзъ това художество съ трудъ-тъ на

рацѣ-тѣ си. Това художество (книго-печатаніе-то) тука е още въ младенчество-то си, и не е толкози на почетъ, колкото трѣбуваше; но както става въ други-тѣ народы така ся надѣвамы и отъ Българскій-тѣ да видимъ нѣкои отлич-

ны и учены мѣжѣ да излѣзатъ изъ между Българскы-тѣ словослагатели които друго училище не сѣ имали освѣнъ нѣкожъ печатницѣ и тя не твърдѣ пълна или добръ наредена.

Картинка-та коѣто тука прилагамъ прѣд-

ставява младый-тѣ Иванъ Придо, койго като бѣ ученикъ въ Оксфордско-то Всеобщо училище въ Англіѣ, нѣмаше друго срѣдство за поддържаніе освѣнъ да слугува въ готварницѣ-тѣ и да мие паницы-тѣ и най долнѣ-тѣ службѣ да изпълни, но пакъ съсь всички тѣзи прѣпятствія той ся не отчаюваше, но съ толкози прилѣжаніе слѣдуваше науки-тѣ си щото никакъ не

оставаше надирѣ отъ други-тѣ, искаракурсъ-тѣ си съголѣмъ честь, станѣ славенъ богословъ, станѣ и самъ управитель на еднѣ колегіѣ, и най сетѣ станѣ и епископъ. Виждамы го въ картинкѣ-тѣ че прѣговаря урокъ-тѣ си и на сѣщо-то врѣме изпълнява и работѣ-тѣ си. Гледайте го и насърчайте ся вы които имате желаніе къмъ ученіе.

ХИМИЯ-ТА ЗА МОМИЧЕТА-ТА.

(Продължение отъ брой 1-й).

Мѣдни съсѣди ся употрѣбаватъ почти въ всякъ къщѣ. Тойзи металъ (мѣдь-та) лесно рѣждава и за това мѣдници-тъ сѣ калайдисватъ. По нѣкогашъ калай-тъ ся отрива и тогава кyselота-та която има въ въздухъ-тъ пояжда мѣдь-тъ и прави единъ зеленъ рѣждѣ, която е една силна отрова.

Нѣкои кyselиястия, както армея и други, ако постоѣтъ само за малко врѣме въ такъвзи единъ мѣденъ сѣдъ ставатъ отровны, и тѣй много пѣти ся е случвало майки-тъ отъ не знаяне да отравятъ дѣца-та си. Въ такъвзи единъ случай майка-та бы ся радвала ако помни че цѣрь-тъ е бѣлтъкъ-тъ отъ яйца-та.

Много примѣри ставатъ въ общій-тъ животъ които показватъ колко е желане нѣщо майки-тъ да иматъ нѣкое практическо понятіе отъ тѣзи науки както и отъ други науки. Майка-та не трѣбва да знае само да готви, но да знае и нѣщо за вещество-то на онова което тя готви за домочадіе-то си.

Сключамы тѣзи статіи съ едно просто расписание на най обыкновенны-тъ отровны нѣща, и на най лесно употрѣбительны цѣрове или *антидоты* противъ тѣхъ, ако бы да ся случи нѣкой си да ся отрови. Разумѣва ся въ всички тѣзи случаи трѣбва незабавно да ся повика лѣкаръ; но за да ся не загуби безцѣнно-то врѣме отъ което може да зависи животъ-тъ на болный-тъ нека ся употрѣбятъ тѣзи срѣдства за противодѣйствуваніе срещъ отровѣ-тъ.

(1) Оравяніе-то ако е станѣло отъ кезапъ или отъ жупелнѣ кyselотѣ или отъ другѣ нѣкоѣ парителнѣ кyselотѣ, да ся дава тозъ частъ магнезія (бѣла прѣстъ) или тебеширъ, или угасенъ варъ, или сапунлива и пепелива вода.

(2) *Арсеникъ* (сичанъ-оту, мышоморъ.) За тѣзи отровѣ най добро-то нѣщо е *жельзна рѣжда* смѣсена съ вода, но то ако ся не намира, бѣлтъкъ отъ яйца, или пакъ сапунлива вода да ся дава.

(3) Сулименъ, за това е най способно бѣлтъкъ отъ яйца съ водѣ да ся дава на двѣ тры минуты еднѣжъ додѣто болный-тъ слѣдува да бѣва едно бѣло непрозрачно вещество; но щомъ стане бльваніе-то му быстро, тогазъ не трѣбва

вече да ся дава; яйца ако ся не намиратъ, то сапунлива вода смѣсена съ брашно да ся дава.

(4) Сребрена соль (Джендемъ таши). Противъ това нѣщо даватъ простѣ соль и послѣ питія както отъ лѣнено сѣме, гомѣ арабикѣ (замѣ арабскы).

(5) Афіонъ. Противъ това даватъ силно кафе, прѣскатъ студенъ водѣ на главѣ-тъ и въ лице-то на болный-тъ и го не оставятъ да заспи но каратъ го да ся расхожда. За други-тъ опивателны растенія както белладоннѣ, морфинъ, стрикнинъ, сѣщій-тъ способъ ся употрѣбыва както за афіонъ-тъ.

Въобще можемъ да речемъ че когато ся случи да страдае нѣкой отъ нѣкоѣ отровѣ, първа-та грѣжа трѣбаше да е какъ да испразни стомахъ-тъ чрѣзъ бльваніе отъ поврѣдително-то нѣщо. То става по разны начини; но по прости-тъ и които сѣ за домашно употрѣбленіе сѣ тѣзи, сирѣчь топла вода като ся пие много—бъркнуваніе въ гърло-то съ прѣстъ или съ пачіе перо — или синапово брашно (счувано синапово сѣме) и соль като ся турятъ на языкъ-тъ въ уста-та, или двѣ лажички синапово брашно съ малко соль въ еднѣ чашѣ топлѣ водѣ за голѣмъ чловѣкъ довольно е да докарва бльваніе. Лѣкари-тъ иматъ други срѣдства и понѣкогашъ принудени сѣ да употрѣбятъ единъ видъ толумѣ коѣто спущатъ прѣзъ гърло-то въ стомахъ-тъ на болный-тъ и съ неѣ да извадятъ каквото има вътрѣ, но горѣисписаны-тъ срѣдства сѣ по безопасны за употрѣбеніе додѣ да дойде лѣкаръ-тъ, и мыслимъ че добръ бы было всяка майка да ги знае.

ЗА ДѢЦА-ТА.

НАЙ БЛАГОРОДНО-ТО ДѢЛО.

Приведенъ отъ Нѣмскый.

Расказватъ за единъ благоговѣинъ чловѣкъ който ималъ трима сына и былъ много богатъ, че когато порастнѣли сынове-тъ му той имъ направилъ това прѣдложеніе за раздѣленіе-то на имотъ-тъ си. "Излѣзте," казалъ той, "отъ башинѣ-тъ си стрѣхъ сега, и отсѣтствуйте единъ мѣсець; тогазъ дойдѣте пакъ и онзи койго въ тойзи мѣсець е извършилъ най благородно-то дѣло, нему ще дамъ азъ половинѣ-тъ отъ всичкый си имотъ,

а другѣ-тѣ половинѣ ще раздѣлихъ по други-тѣ двама.” Сынове-тѣ излѣзли и на свършваніе на опрѣдѣлено-то врѣме върнали ся.

По голѣмый-тѣ сынъ разказахъ за челоуѣколюбіе-то си прѣзъ тойзи мѣсець това: “Расхождахъ ся край брѣгъ-тѣ на едни рѣкѣ и внезапно чухъ испишаваніе-то на едни жени, завтекохъ ся къмъ мѣсто-то отъ дѣто идяше гласъ-тѣ и видѣхъ едни майкѣ която щѣше да ся хвърли въ водѣ-тѣ за да избави единичко-то си дѣтенце, едно момченце на четири години, което бѣ паднало въ водѣ-тѣ по злостастіе, и потъваше. Майка-та ако бѣ ся хвърлила въ рѣкѣ-тѣ безъ друго и тя както и дѣте-то щѣхъ и двама-та да загинѣтъ, но азъ ихъ уловихъ и ихъ дръпнахъ назадъ като си впуснахъ самъ въ силный-тѣ порой. Съсъ силенъ подвигъ и слѣдъ много продължены трудове сполучихъ най сетнѣ да излѣзъ на сухо съ избавено-то дѣте и го прѣдадохъ въ рѣцѣ-тѣ на майкѣ му която бѣше почти изумлена отъ радость.”

На това разказваніе старецъ-тѣ отговори: “Добрѣ, сыне, ты наистинѣ благородно си постѣпилъ. Перо-то на вѣчность-тѣ ще запише това твоє дѣло за поменъ, и онази майка вынѣгы ще тя поменува съ признателны слъзы.”

Тогазъ второй-тѣ сынъ казалъ, “Отче, азъ въ пѣтуваніе-то си сполѣтихъ одного старъ челоуѣка който болѣнъ и немощенъ лежаше на постелкѣ-тѣ си. Двѣ малкы дѣца бѣхъ останѣли при него. Родители-тѣ имъ бѣхъ отишли на градъ три часа далеко, за да купятъ хлѣбъ. Болной-тѣ горко въздышаше и дѣца-та плачахъ. Студеный-тѣ вѣтрѣ фучаше въ горѣ-тѣ, земя-та бѣ покрыта съсъ снѣгъ, студъ-тѣ бѣ лютъ и пронзателенъ. Едно-то дѣте ровяше малко-то огнь що бѣ останѣлъ на огнище-то и който слъзы-тѣ му бы могли да угасятъ. Попытахъ го: Ще ли да дойдѣтъ тозъ вечеръ родители-тѣ ти? «Има четири дена отъ какъ отидохъ,» бѣ отговоръ-тѣ, «и ный гладни умирамы и не можемъ нито за хлѣбъ да отидемъ нито да излѣземъ да трѣсимъ татка и майкѣ.”

Азъ прибѣрзахъ та ся върнахъ въ пѣрѣ-тѣ кѣшѣ, въ пѣть-тѣ по който бѣхъ дошелъ, за да намѣрихъ хранѣ за тѣзи гладны и да распытамъ дано узнаѣхъ нѣ-

що за родители-тѣ имъ. Хлѣбъ намѣрихъ, но за мѣжъ-тѣ и жени-тѣ никакво извѣстіе не могахъ да получѣхъ. Отидохъ да ги трѣсѣхъ, но близу до градъ-тѣ като дойдохъ научихъ ся че были намѣнены въ снѣгъ-тѣ измрѣзили и мъртвы. Не трѣбва, азъ, отче, да ви приложѣ още че тѣзи бѣдны сирачета и той и немощенъ старецъ трѣбва да земѣтъ дѣлъ отъ мое-то иманіе колкото бѣде.” Баща-та не можалъ ни рѣчь да продума но ся просъзвѣлъ и ся обърналъ къмъ най младый-тѣ сынъ, който разказахъ за себе си така:

“Азъ бѣхъ почти въ отчаяніе че не ще можъ да испълнѣхъ желаніе-то си и така като ся вращахъ къдѣ дома видѣхъ одного челоуѣка, раненъ и прострѣнъ на студенѣ-тѣ земѣхъ. Тойзи челоуѣкъ бѣ *най враждебный-тѣ мой непріятель*. Безъ помощь той непрѣмѣнно бы загинѣлъ въ твърдѣ малко врѣме. Прибрахъ го и занесохъ го на едно добро прибѣжище дѣто ще скоро да оздравѣе.”

“Възлюбленный сыне”! рекъ бащата, “На тебе, на тебе принадлежи награда-та! Ты си освятилъ челоуѣщинѣ-тѣ и си далъ прѣдвкушеніе-то на Райскы-тѣ наслажденія. Твои-тѣ братія постѣпихъ благородно, по ты Богоугодно. Духъ-тѣ който ты си показалъ е духъ небесенъ. Половина-та отъ мое-то богатство твоє ще бѣде, и добрѣ можъ да го увѣрихъ на такъвъ единъ сынъ.

МНОГОЦѢННОСТЬ-ТА НА ВРѢМЕ-ТО.

Всякой день е като неписанъ листъ хартиѣхъ, на който има да писувамы или пишемъ вече всякой день буквы за вѣчность-тѣ. Животъ прѣминува: дѣтинскый възрастъ, младость, мѣжкый възрастъ, старость, наслѣдувать ся бърже едни съ други. Всякой часъ сяписува нѣщо, споредъ което ще нарасти или смали въ бѣдѣщее благополучіе-то ни. Прѣстани, читателю, и размысли! Не пишешъ ты буквы на пѣськѣ, но въ Божіѣхъ-тѣ книгѣхъ. Всичкый-тѣ ти животъ е книга; като единъ мѣсецословъ който ся непрѣстанно пълни. Всичко каквото ся написа въ него, прѣписва ся точно въ книгѣ-тѣ Божіѣхъ, и прѣдъ всичкый-тѣ свѣтъ, прѣдъ ангелы-тѣ и праведны-тѣ, всичко ще ся открие. Всичко каквото е сторено въ живѣніе-то, всичкы-тѣ ти думы, мысли-тѣ ти, дѣянія-та ти, всичкы сѣхъ потѣнько написаны, и

никое лошо дѣло не може да ся заличи
иначе отъ тамъ освѣтъ чрѣзъ крѣвь-тѣ
Исусъ Христовъ. Мнозина прѣминахъ
цвѣтъ-тѣ на възрѣстѣ-тѣ си, безъ да ся
стараѣхъ малко или никакъ за тойзи ва-
женъ прѣдметъ, и пълнѣтъ листъ слѣдъ
листъ съ онова, което като видѣтъ отъ-
крываемо ще ся устрашаватъ въ сѣдний-
тъ день. Тѣхно-то несмыслианіе нека бѣ-
де тебѣ умодаваніе; бѣгай отъ скаж-
тъ отъ коѣто сѣ ся смазали другы. Днесъ
си напълнилъ другъ листъ, написалъ ся е
и не може да ся распише вече! Що мо-
жешъ да сторишь? само това: Идѣте по-
скоро до прѣстолъ-тѣ на благодать-тѣ,
и умолюте Божіе-то защищеніе и прѣд-
стателство, щото да можешъ да напъл-
нишь другы-тѣ листа на малкъ-тѣ си
книгъ съ такыва буквы които ще скачашъ
отъ радость като ты гледашь написаны
въ име-то ти въ онова врѣме когато аг-
не-то ще отвори книги-тѣ за да сѣди
свѣтъ-тѣ.

ОТГОВОРЪ-ТЪ НА ИНДИЕЦЪ-ТЪ ХРИСТИЯНИНЪ.

Единъ Индіецъ който бѣ пріелъ Хри-
стіянскъ-тѣ вѣрж и станѣлъ християнинъ,
когато нѣкои отъ съотечественници-тѣ
му го укорили защо бѣ оставилъ баци-
нъ-тѣ си вѣрж и пріелъ вѣрж-тѣ на и-
нородцы-тѣ, попытали го на присмѣхъ:
«Какъ полжъ спечали ты отъ християн-
ство-то си»? Индіецъ-тѣ ся спрѣлъ на
пѣтъ-тѣ и навелъ ся та зѣлъ единъ
червей що пѣзѣлъ тамъ въ прѣстъ-тѣ и
го сложилъ прѣдъ тогози който го испыт-
валъ. Послѣ като събралъ малко пѣвъ
наредилъ ѣ на кругъ около червей-тѣ и
и съ единъ кыбритъ ѣ запалилъ. Червей-тѣ
усѣтилъ пекъ-тѣ отъ огнь-тѣ и захванѣлъ
да ся прѣвива. Индіецъ-тѣ тогазы го зѣлъ
въ рѣжъ-тѣ си и ся обзирѣлъ жѣмъ про-
тивници-тѣ си и съ едно простодушіе, но
съ дълбоко чувствованіе казалъ имъ тѣй:
«Ето що имамъ полжъ отъ християнство-
то, ето що ми е направила Христова-та
вѣра. Азъ единъ червей бѣхъ и въ
прѣстъ-тѣ пѣзѣхъ; пѣкъльскый-тѣ пла-
мѣкъ горѣлъ около мене и щѣлъ да мя
поглѣне, но Исусъ Христосъ дойде та
ся смили за мене червей-тѣ. Прострѣ
рѣжъ-тѣ си, та мя прибра и мя отърва
отъ погыбель. Отъ това по голѣмо бла-
годѣніе може ли да бѣде?»

СТИХОТВОРЕНІЕ.

ЦАРСТВУВАНІЕ-ТО ХРИСТОВО.

1

Стани ты, сильный Ратнику,
Христе, безсмерный нашъ Царю,
Царство-то си земли;
Да бѣдѣтъ вси-тѣ краища
На тѣхъ бунтовничѣхъ земѣхъ
Твои подданныи.

2

О Побѣдителю, вѣдѣ, *
И вси-тѣ неприетели
Нека ся покорятъ;
Додѣ на Ада силы-тѣ
Прѣдъ твое-то подножіе
Плѣнь-тѣ да прѣдадѣтъ.

3

Твое-то слово испрати
На всякъдѣ да облети
Околь свѣтъ-тѣ завчасъ;
Додѣ да чуе радостно
Всяка душа подъ слѣнце-то
Небесный-тѣ ти гласъ.

4

И вси-тѣ идоли того
Да паднѣтъ, както нѣкога
Дагонъ у свой-тѣ храмъ;
А нашій Спасъ чрѣзъ бзагодать
На всичкій свѣтъ да е познатъ
И да царува самъ.

5

И име-то Иисусово.
Почтенно и възлюбленно
Нека ся отзове;
Земя-та, съ пѣсны радостны,
Съ безчетны-тѣ си жители,
“Осанна” да рече.

* Псал. 45; 4.

ПЫТАНІЯ ОТЪ СВ. ПИСАНІЕ.

52. Кой начинъ обычай-тѣ на хвърля на
другого повинность-тѣ на свой-тѣ
грѣхъ?
53. Какво направи Богъ за утѣшеніе на
нашы-тѣ праотцы подиръ испѣжда-
ніе-то имъ изъ Едемскый рай?
54. Кога утѣши единъ ангелъ една май-
къ много оскърбенъ?
55. Кой баща погуби челядь-тѣ си чрѣзъ
живѣніе въ нечестивъ градъ?

Притежатель на вѣстника и на печатницѣ-тѣ
А. Минасіанъ, у Джамлѣ-ханъ.